

Paprika

Gyenes Kálmán felvétele

A talaj-előkészítés után szétültetik a közkedvelt tölteni való (tv) paprikát — két hektáron — a Mihályteleki Új Élet Tsz.-ben. Várhatóan januárban lesz termés

Monológ a hobbiszobában

„Jó ez magának...!”

„Csak azért írtam ma-guknak, hogy mások is okuljanak a történetemből... Látja, már nehezen járok, májusban töltöttem be a hetvenkilencet. Itt lakom ebben a hobbiszobában, ide tettem az eltartóim három éve, mikor kijöttem a kórházból, és megkötöt-tük a szerződést. Leadtam a lakásomat az államnak, kaptam érte 250 ezer fo-rintot. Értékpapírba tettük, a kettőnk nevén van.

Az unokaöcsém meg a felesége tartanak el. Le-hozzák a reggelit, meg a vacsorát, az asszony dében eljön és innen a közelből hordja az ebédet. De alig szólnak hozzám, egy-két perc, és már mennek is. Épp csak annyit tesznek, hogy a szerződésben vál-laltakat teljesítsék.

Kicsaltak tőlem — nem tudom másként mondani, mert ez család volt — 35 ezer forintot azzal, hogy majd Nyugat-Németor-szágból hoznak színes té-vét. Hoztak is, pár hónapig néztem. Aztán megint be-vittek a kórházba, és mire visszajöttem, már elvitték magukhoz, nekem meg itt-hagyták ezt a régi fekete-fehér készüléket. Homá-lyos, alig látom, nem is szeretem nézni. A szemem rosszak, négy és hatdiop-triás lencsét használok, a szemüveggel olvasni is nehezen tudok. Ez a színes tévé volt az egyetlen örö-möm, szórakozásom. Mikor kérem, hogy hozzák vissza, azt válaszolják: „Jó ez ma-gának! Mi négyen nézzük!”

Már a rendőrségen is voltam, ott azt mondta a panaszfelvevő, menjek csak haza, délután kijön két rendőr, és visszahozzák a színes tévét. Ennek már egy hónapja...

Serdülőkorom óta dep-ressziós vagyok, a válásom után újult ki megint. A lá-bam is ezért rossz, csak ide, a térre tudok kimenni

levegőzni. Beszélgetni? Jó időben kijár egy asszony, azzal szoktam pár szót váltani. De itt a házban nem engednek szoba állni senkivel, félnek, hogy pa-naszkodnék.

Söprögetni én szoktam, de nem tudok rendesen kitakarítani, mert szédülök. Többször el is botlottam, nem tudom rendesen emel-ni a lábamat. Nekiestem a szekrényeknek, beveterem az arcomat. Oua, a szőnyeg szélére söpröm a szemetet. Nem emlékszem mikor porszívóztak...

Amikor ideköltöztem, el-vitték a bútoraimat, azt sem tudom hova. Ez a há-rom szekrény maradt csak. Az ágyamat sem tartották meg, pedig megszoktam, hogy abban alszom. Adtak helyette egy heverőt, ezen feküdtem a nővérem, amíg be nem vitték a kórházba meghalni. A kisladióm se szól, igaz, többször leejtettem.

A fiam is elment, Svéd-országban él. Eleinte írt, de most már azt sem tudom, mi van vele. Irok neki — nem jön válasz.

Könyvelő voltam, a fér-jem révén még a Kosztolá-nyi családot is ismertük Pesten. Kosztolányi Dezső-né anyósom nővére volt. Most meg így élek... Ha elfogy a cigarettám, nem adnak, pedig napi két-három szálat szívnék csak. És az emberek...! A múltkor átkísért egy asszony az út-testen, olyan jó szándékú-nak látszott, megkértem, hozzon nekem cigarettát. Egy ezrest adtam neki, nem volt nálam kisebb pénz. Azóta se láttam...

Nem akarom én, hogy az eltartóimnak bántódása le-gyen. De a tévé nagyon hi-ányzik. Meg a jó szó... Az emésztő az embert, a bá-ránszám. Pedig kívülről úgy tűnik nincs semmi baj, rendben van minden...

Nyilas Péter

Kereskedők háborúja (1.)

Mesés milliók, megfélemlített dolgozók

Fura és ellentmondásos hírek szállingóztak az elmúlt hónapokban a Szegedi Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat háza tájáról. Milliós vezetői prémiumok kifizetéséről, a vezetést kritizáló dolgozók üldözéséről, a hangjukat fel-emelő vállalati tanácsstagok félreállításáról. Még az ősz elején szivárgott ki a hír: az állami vagyont — a privatizációs törvény megjelenése előtt — részvénytársaságba igyekszik menteni a vezetés. Néhány hét múlva, mint de-rült égből a villámapás, az újjá választott vállalati tanács leváltotta dr. Solymossy Margit igazgatót. Pontosabban: nem erősítette meg. Ugyanakkor, alig egy óra elteltével, meg is bízta ugyanőt a vállalat további vezetésével, mind-addig, míg pályázat útján el nem dől, ki lesz a cég első embere. Nem sokkal később — többek között a város pol-gármesterének kezdeményezésére — a cégbíróság ideigle-nesen felfüggesztette a vállalati tanács működését, és tör-vényességi vizsgálatot rendelt el. A szegedi kereskedők csatája szabályos állóháborúvá merevedett. A cégbírósági döntés ugyan a napokban megszületett, a helyzet azonban mit sem változott. Az Élikernél ma is minden lebeg, min-den bizonytalan. De lássuk a részletes történetet —, több nézőpontból elbeszélve.

— Hogy értsem ezt?
— Úgy, hogy eltérítik az árkosodást, a saját hasznukra. A beszerzési ár papíron ráte-szik a vállalati haszonkul-csot, azután a portéka egé-szen más áron kerül ki a polcokra. Ne is mondjam, hogy magasabb áron...
— Az extraprofit azon-ban végül a vállalati köz-pont zsebébe vándorol!
— De közben a vevő is károsodik.

Kedvencek és fekete bárányok

— Erdekes, hogy most — a kft. megalakulása után — indulnak sorozatban a vizsgálatok az ABC-kben, ki mily-en árat alkalmaz. Az ár-szorzóval mi nem tudunk manipulálni. Ha ezt a köz-pontban tisztességtelennek tartják, akkor nemcsak mi vagyunk bűnösök, hiszen ezekből a pénzekből fizették ki a vállalatvezetők több-milliós prémiumait — mondja Antalik József, a Csillag téri ABC vezetője. — Ha szerintük ez piszkos pénz, akkor az ő jutalmuk se tisz-ta. Amit a pénztárgép mu-tat, azt nekünk kötelessé-günk befizetni a központba, aminek a hasznát legfőképp ők élvezik. Saját zsebre kép-telenség lenne dolgozni, azonnal lebukna bármelyik boltvezető.

ejtőernyősnek. Eleinte ment is minden, mint a karikacsá-pás. A jól dolgozó boltok megkapták a forgalom utáni prémiumot. Egy idő eltel-tével azonban hátat fordított a dolgozóknak az igazgató. Egy-két kedvenc boltvezetőt kezdett futtatni. Nekik szin-te mindent szabad volt. Ha nem jött össze a terv, a köz-pontban egyszerűen korri-gálták az eredményt, hogy meglegyen a prémium. Ahol kedvencek vannak, ott feke-te bárányoknak is kell lenni. Ebbe a kategóriába tartozott a többség. Volt olyan év, hogy 140-en menekültek el a cégtől. Az igazgatótón a „nemszeretem” boltvezetők-nek teljesíthetetlen feltéte-leket szabott. Ha mégis hoz-tuk a forgalmat, akkor is megstuccolták a prémiumot. Az ABC-k termelték a pénzt, a központban meg öten-ha-tan zsebvágták a milliókat. Ezen akarunk most változ-tatni, ezért a háborúskodás.

Rafai Gábor

(Folytatjuk.)

Elromlott a szavazógép?

— Érthetetlen, miért ez a nagy hajchó körülöttünk — csodálkozik a vt elnöke, dr. Ascher Alice, aki egyben a cég ellenőrzési és jogi osztá-lyának a vezetője is. — Az átalakulás más vállalatoknál is hasonló problémákkal jár, néhányan eltúlozzák azt, ami itt történik.

— Alaptalanul? — Nézze, a nagyobb áru-házak vezetői is milliókat vetek fel prémium címén, amikor még nem mérgese-dett el a viszony, szó nél-kül megszavaztak mindent: az rt-t, a fizetésemelése-ket, az átalakulási tervet.

— Most egészen mást mondanak. A botrány a részvénytársaság körül robbant ki. Úgy hírlík, a vállalat mai vezetése szeretné hatalmát átmenteni a vállal-kozi világba is.

— Akkor maga egészen rosszul ítéli meg ezt a dol-got!

— En egyelőre sehogy sem ítélem meg...

— Szó sincs erről. Itt a botrány a Honestus Kft. kö-rül robbant ki.

— Mi körül?

— A tizenkét legnagyobb élelmiszeráruház vezetője még augusztusban létreho-zott egy nagykereskedelmi kft.-t, aminek azóta közel harminc tagja van. A részt-vevők azt szerették volna, ha az igazgatótón zöld utat enged a működésnek. De nem léptünk be a vállalko-zásba, akkor már egészen más privatizációs elképzelé-seink voltak. Arról nem is beszélve, hogy így egy-egy boltvezető egyszerre eladna és vásárolna is önmagától árut, s közben fokozatosan kiszorítaná az összes többi szállítót az Éliker érdekszfé-rájából. Solymossy Margit megbuktatásának igazi oka, hogy ellenállt a kft.-nek megtiltotta, hogy az Éliker vásároljon a Honestustól.

— Ilyen egyszerű lenne minden?

— Azért nem egészen. Ré-

Nagy az olajszámla

Elsősorban a szabad piaci kőolajbeszerzések miatt no-venberben megtoront a magyar külkereskedelem dol-láraktivumának növekedése. Az elmúlt hónap végéig, mintegy 900 millió dolláros aktívum keletkezett, s ez már csak alig 10 millióval több az október végénél, bár ugyanakkor igaz, hogy ta-valy ilyenkor mindössze 400 millió dollár volt az aktí-vum. A novemberi olaj-számla egyébként közel 200 millió dollárt tett ki.

A Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériu-mában az MTI érdeklődése-re elmondták, hogy novem-ber végéig a nem rubélel-

számolású export értéke 5,84 milliárd dollár volt, 17,4 százalékkal több, mint az el-múlt és hasonló időszaká-ban. Az import 4,94 milliárd dollárt tett ki, s ez 7,9 szá-zalékos emelkedést jelez, ami szinte teljes egészében a kényszerű kőolajimporttal van összefüggésben.

A rubelelszámlású export 4,8 milliárd volt, ami 27 szá-zalékos csökkenés az elmúlt évi adathoz képest. A rubel-import közel 20 százalékkal csökkent, s 4,99 milliárdot tett ki. A rubelelgenleg 182 milliós passzívumot mutat a tavaly ilyenkor 400 milliós passzívummal szemben.

Francia segítség az atomenergiaiban

Franciaország kész segít-seget nyújtani Közép- és Kelet-Európa, országainak, így Magyarországnak is a nukleáris energetika fej-lesztéséhez, működésének hatékonyabbá és biztonságos-sabbá tételéhez — jelentet-te ki Gérard Errera, a Fran-cia Atomenergia Bizottság nemzetközi kapcsolatainak igazgatója az MTI tudósító-jának. A francia szakértő szerint az atomerőművek to-vábbi működtetése feltétel-nül indokolt ezekben az or-szágekban, tekintettel arra, hogy energiaellátásuk nincs biztosítva, villamosenergia-igényeik pedig állandóan nőnek. Franciaország, ahol a világon a legnagyobb az atomerőművek részesedése

az elektromosenergia-terme-lésben, nagy tapasztalatok birtokában van az erőművek biztonságos üzemeltetésé-ben. A francia szakértők is-merik a Közép- és Kelet-Európában felépült szovjet szállítási atomerőműveket is, és véleményük az, hogy megvan a lehetőség a biz-tonságos üzemeltetésre. A paksi erőmű reaktorai már újabb, korszerűbb, s így biz-tonságosabb változatot kép-viselnek a francia megítélés szerint. Párizs kész arra, hogy szakemberek képzésé-vel, a környezetvédelmi kör-nyelmények elemzésével, nukleáris erőművi beren-dezések szállítással nyújt-son segítséget az érintett ál-lamoknak.

Széchenyi téri párbeszéd

— Te is bámészkodni jöttél?

— Is-is. Fölmérni, lemérni, mérlegre állni és ál-lítani, a pénztárcámra gon-dolva és másokéra sandít-va...

— Azt hiszem, első lá-tásra egyetlen megállapi-tással rajtolsz!

— Hadd lám, mit ér a te „uelszi” tartományod...

— Ede királyt ne páro-sítsd az APEH-os szemlé-lettel.

— Miért ne? Ó az iro-dalmilag tetten érhető hős. A Város hozadékát az ön-kormányzat közhírré fog-ja tenni. Ez a mai való-ság.

— Nem gondoltam, hogy a Kínder-tojás derűlátóvá avat.

— Elterelő hadművelet-ben nincs hiány. Ki akar-tad találni a rajtszámó-mat!

— Nos: egy bizonyosság-gal számolsz, számolha-tunk. A pu!t mögött oltári a nyugalom. Ki van zárva a létbizonytalanság.

— Akkor hol marad az kápitálistá csökevények ök-lömnny harca — vagy oly erős lenne a teret övező bankok felügyelete, hogy a náluk lecsapódó...

— Nézzünk körül, ne légy gyáva.

— Visszakaptam az el-terelő mozdulatot. Neu-mann-fejű voltál mindig, mint egy számítógép. En-nek a szürke házikónak a belbecse hány millió?

— Néhány. Mondjuk, a mai szinten számodra vagy számomra egy életre szóló munkabér.

— S a térre fölhalmozott árutömeg?

— Könnyebbet is kér-dezhetnél. A lényeg a moz-gás. A teret feszítő tett-vagy. Kicsiny-capak éle-sítik fogaikat. Egymáson.

— Tévedés. Képzavar.

— Javitok. Kicsiny cá-pák élesítik fogaikat raj-tunk. Is. Mi a kifogásod a teret módfelett szeretők el-len? Ismersz a bankoknál áldásosabb felügyelőit?

— Ötszáz forinttal a zse-bemben feladom. Esem-be jut a vice a zabolai szé-kelyről.

— Az, amelyik arról szól, hogy hajtotta a tehenét a brassai vásárra?

— Nem. A hegedűről szóló. Megkérdeztek tőle, tud-e hegedülni. Nem tu-dom, hogy tudok-e — fe-llette a zabolai atyafi. Mert ha volna hegedűm, biztos tudnék hegedülni...

— Miért ez jutott eszed-be az általam ismert hat-százhatvanhat székely vice közül? Miért nem a ger-nyeszegi fuvaros esete a marosvásárhelyi bankár-ral?

— Egyszerű a magyará-zat. Ha föltételes módban volna tízmillió forintom, zúgna a fejem, mit kezdjek vele. Amennyiben ott du-úrodna a számlámon, már régen tudnám.

Pataki Sándor